

Tälle sivulle kunta kokoaa Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelman, joka sisältää vision ja tavoitteet toimenpiteineen. *Huom! Lomake on nähtävissä ja täytettävissä vain, jos kuulut Lapsiystävällinen kunta -mallia toteuttavan kunnan koordinaatioryhmään ja olet kirjautuneena palveluun.*

Lue ohjeet toimintasuunnitelman täyttämiseen [tästä](#).

Visio

Maailman paras paikka lapsille
Lasten Imatra

Tavoite: Kunnan viranhaltijat, työntekijät, luottamushenkilöt ja keskeiset sidosryhmät on perehdytetty lapsen oikeuksiin. Lapsen oikeudet ovat osana kunnan perehdytysohjelmia.

Tavoitteen tyyppi: Indikaattoreihin perustuva tavoite

Teema: Lapsen oikeudet kunnan rakenteissa

Tavoitteen eteneminen: Taso 1: Toteutuu vähän tai ei lainkaan
Ei lainkaan perehdytystä tai koulutusta lapsen oikeuksista.

Toimenpiteet 3 kpl

1 Toimenpiteen kuvaus

Lapset näkyvät Imatran kaupungin julkaisuissa useamman kerran viikossa.

1. Lapsiystävällisen kunnan toimenpiteenä lapsiystävällisestä toiminnasta sekä lapsen oikeuksista kerrotaan Imatran kaupungin viestintäkanavissa vähintään kerran kuukaudessa. Vastuutoimija: viestintätiimi

Nuorten palveluissa käytössä on facebook, instagram (Nuortenpalvelut_imatra), tiktok (Nuoretimatra), snapchat, Nuorten omat nettisivut (imatra.fi/nuoret). Vastuutoimija: Nuorten palvelut/ Johanna Mäkinen

1.3 Kaupungin ja nuortenpalveluiden somepäivityksissä ja verkkosivuilla huomioidaan saavutettavuus, kirjoittamalla julkaisu aina myös tekstimuotoon. Siten myös näkövammaiset pystyvät lukemaan lukulaitteen avulla sisällön. Verkkosivujen sisältö luettavissa englanniksi, saksaksi, venäjäksi, ukrainaksi ja ruotsiksi. Vastuutoimijat: viestintä ja nuorten palvelut.

1.4 Tavoitteena lisätä lasten ja nuorten osallisuutta sisällön tuottamisessa Lisätään osallisuutta/ nuoret itse tuottamaan myös sisältöä Imatran kaupungin nuorten palveluiden tiktok-kanavaan. Vastuutoimija: Nuortenpalvelut/ Johanna Mäkinen

2. Unicef Lapsiystävällinen kunta- mallilla on oma sivu Imatran kaupungin verkkosivuilla. Vastuutoimija: LYK koordinaattori ja viestintä. 2. Mittari: LYK sivun päivittäminen , Tavoitearvo: vähintään 4 kertaa vuodessa. Vastuutoimija: LYK-koordinaattori ja viestintä.

Aikataulu

1.2. Sometilit 5/23 - 5/24 ja 5/ 24 - 5/25, Tiktok 6-7/23->, LYK mallin sivu 1/22 ->, päivitykset 7- 9/,10-12/23, 1-3/4-6/24 ...

Osoitettu käyttäjälle

Johanna

Tila

Aloitettu

Tavoitearvo

1.1. Tavoitearvo: 12 kertaa vuodessa. Vastuu: viestintätiimi

Toteutunut arvo

4.6.24/ kyllä

Mitattava asia

1.1. Mittari: viestintä toteutettu kyllä/ ei

Tavoitearvo

Tavoite: sometilien seuraajamäärä kasvaa 50 seuraajalla vuodessa. Nykyinen määrä 1124. (5/23)

Toteutunut arvo

seuraajamäärä 5/24 (1628 hlö)

Mitattava asia

1.2. Mittari: sometilien seuraajamäärät

Tavoitearvo

Tavoite: 3 julkaisua/ vuosi.

Toteutunut arvo

17.6.24 tehty 4 julkaisua

Mitattava asia

1.4. Mittari: sisältöä tuotettu nuorten toimesta.

Tavoitearvo

Tavoitearvo: vähintään 4 kertaa vuodessa.

Toteutunut arvo

1.1. - 4.6.24/ 7 päivitystä

Mitattava asia

2. Mittari: LYK sivun päivittäminen

Tavoitearvo

Toteutunut arvo

Mitattava asia

osallistuvat tuottamalla videoita tiktokiin ja muuta sisältöä nuorten palveluiden sometileille.

Imatran LYK toimintasuunnitelman tavoitteet kirjataan lasten ja nuorten kanssa yhdessä lasten ja nuorten sanoittamana ja kuvittamana sekä kertomana. Lapset ja nuoret ovat tutustuneet lapsen oikeuksiin ja Imatran lapsiystävällinen kunta tavoitteisiin nuorisotiloilla, Walkersissa, päiväkodilla, kuvataidekerhossa ja taiteen perusopetuksessa. Lapset ja nuoret osallistuvat materiaalin tuottamiseen 5/24.

Toimenpiteen eteneminen

Kesäkuussa -24 nuorten palveluiden 3 nuorisotyöntekijää suunnittelee ja toteuttaa yhdessä nuorten kanssa monipuolista sisältöä sometileille nuorilähtöisesti. Perustettu sometiimi 5/24 kolmen nuoriso-ohjaajan ja kolmen nuoren kanssa. Kokoonnuttu suunnittelemaan videoiden aiheita, jaettu työtehtävät, aikataulutettu ja toteutettu toiminta. Nuoret olleet hyvin sitoutuneita toimintaan. Aiheina olleet tulevan kesätoiminnan mainokset ennakkoon, kooste yönuorisotilasta. 17.6. mennessä tehty neljä videota. Tulossa vielä videot Chillaamo esittely sekä lisää kesätoiminnan mainoksia.

LYK materiaaleista koostetaan mainostoimiston kanssa esitys videon muodossa syksyllä -24.

Toimenpiteen budjetti

Imatran LYK tavoitteiden videon teko 1500 €.

2 Toimenpiteen kuvaus

Henkilöstön ja luottamushenkilöiden koulutus lapsen oikeuksiin.

Henkilöstö: 1) Lisätään Priiman oppimisympäristöön eOppivan lapsen oikeuksien koulutuskokonaisuudet. Aikataulu: 8-9/23

2) Henkilöstö osallistuu Priiman kautta omaan viiteryhmään liittyvään eoppivan koulutukseen lapsen oikeuksista.

Henkilöstö osallistuu koulutukseen esimiehen ohjeiden mukaan. Aikataulu: 8/23 - 5/24.

Mittari/Seuranta

koulutuksen käyneistä osavuosisraportoinnin yhteydessä: 31.12.2023, 30.4.2024, 31.8.2024 ja 31.12.2024,

30.4.2025. Kullakin vastuualueilla sovitaan, kuinka lapsen oikeuksien teemoja tullaan käsittelemään

koulutusten jälkeen.

3) Lisätään eOppivan "Johdatus-lapsen-oikeuksiin-turvaa-lapsen-oikeuksien toteutuminen"

Luottamushenkilöt: 5) Luottamushenkilöiden perehdytys/ koulutus PÄÄTTYYS:
Luottamushenkilöiden koulutuksista oma toimenpide.

: 5.1. Kaupunginhallitus: LYK esittely– Toimintasuunnitelma/ tiedotus tulevista koulutuksista omille ryhmille. Aikataulu: 8/23.

5.2. Unicef LYK yleisperehdytys ja lapsivaikutusten arvioinnin perusteet. Valtuutetut ja Hyvinvointi- ja

Kaupunkikehityslautakuntien jäsenet. Aikataulu: 9/23 Mittari: osallistujamäärä, Tavoite: 50 % luottamushenkilöistä (osa käynyt koulutuksen jo aiemmin)

5.3. Hyvinvointi- ja kaupunkikehityslautakunta –LYK toimintasuunnitelman esittely. Aikataulu: 8-12/2023

5.4. Valtuuston koulutus seminaarissa / Lapsen oikeudet/lapsivaikutusten arviointi. Aikataulu: 1 - 6/2024 Mittari: osallistujamäärä, Tavoite: 100 % toimielinten edustajista

5.5. Tiedotus tulevista Unicef LYK perehdytys, LAVA- ja LABU-teams- koulutuksista. Aikataulu: 8/2024 – 6/2025 Mittari: tiedotus koulutuksista sähköpostitse. Tavoite: tiedot lähetetty.

5.6. Uudet valtuutetut

Unicef LYK perehdytys sisällytetään valtuutettujen perehdytyspäivään syksy 2025. Aikataulu: 9-12/25. Mittari:

LYK perehdytys osa perehdytyspäivän ohjelmaa. Tavoite: LYK perehdytys toteutunut. Perehdytys Lapsen

oikeuksiin sisältyy jatkossa uusien valtuutettujen perehdytyspäivään. Tavoitearvo 5:

Valtuutettujen koulutus

1/krt/ alkava toimintakausi

6) Liitetään eOppivan koulutuskokonaisuuden linkki valtuutettujen eKokous palvelujen ohjeisiin.

Valtuutettuja tiedotetaan koulutuslinkin lisäyksestä. Aikataulu: 8-9/23. Mittari: linkki lisätään, tiedotus valtuutetuille lähetetään. Tavoite: Linkki lisätty, tiedotus tehty. Vastuutaho:

Henkilöstöpalvelut/ kaupungin henkilöstö hallintopalvelut/ luottamushenkilöt

Aikataulu

1 - 4) 8/23 - 5/24 , 5) 8/23 - 12/23,

Osoitettu käyttäjälle

Kirsi

Tila

Aloitettu

Tavoitearvo

1) Koulutus lisätty Priimaan

Toteutunut arvo

Koulutus lisätty

Mitattava asia

eOppivan koulutus Johdatus lapsen oikeuksiin lisätään Priimaan

Tavoitearvo

2) 70% henkilöstöstä osallistunut

Toteutunut arvo

ei tulosta Priiman kautta, tilasto n. 300 hlö

Mitattava asia

Koulutuksen käyneiden määrä osavuosi- ja vuosittain yhteistyössä. 31.12.2023, 30.4.2024, 31.8.2024 ja 31.12.2024, 30.4.2025.

Tavoitearvo

Toteutunut arvo

Koulutuslinkki lisätty

Mitattava asia

4) Tiedot lisätään intraan

Tiedot lisätty

Intraan lisätty tiedot lapsen oikeuksista

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

Toimenpiteen eteneminen

Toimenpiteen budjetti

3 Toimenpiteen kuvaus

5) Luottamushenkilöiden perehdytys/koulutus:

5.1. Kaupunginhallitus: LYK esittely – Toimintasuunnitelma/ tiedotus tulevista koulutuksista omille ryhmille. Aikataulu: 8/23.

5.2. Unicef LYK yleisperehdytys ja lapsivaikutusten arvioinnin perusteet.

Valtuutetut ja Hyvinvointi- ja Kaupunkikehityslautakuntien jäsenet. Aikataulu: 9/23

Mittari: osallistujamäärä, Tavoite: 50 % luottamushenkilöistä (osa käynyt koulutuksen jo aiemmin)

5.3. Hyvinvointi- ja kaupunkikehityslautakunta – LYK toimintasuunnitelman esittely.

Aikataulu: 8 -12/2023

5.4. Valtuuston koulutus seminaarissa / Lapsen oikeudet/lapsivaikutusten arviointi.

Aikataulu: 1 - 6/2024

Mittari: osallistujamäärä, Tavoite: 100 % toimielinten edustajista

5.5. Tiedotus tulevista Unicef LYK perehdytys, LAVA- ja LABU-teams- koulutuksista.

Aikataulu: 8/ 2024 – 6/ 2025

Mittari: tiedotus koulutuksista sähköpostitse. Tavoite: tiedot lähetetty.

5.6. Uudet valtuutetut

Unicef LYK perehdytys sisällytetään valtuutettujen perehdytyspäivään

syksy 2025. Aikataulu: 9 -12/25. Mittari: LYK perehdytys osa perehdytyspäivän ohjelmaa. Tavoite:

LYK perehdytys toteutunut. Perehdytys Lapsen oikeuksiin sisältyy jatkossa uusien valtuutettujen perehdytyspäivään.

6) Liitetään eOppivan koulutuskokonaisuuden linkki valtuutettujen eKokous palvelujen ohjeisiin.

Valtuutettuja tiedotetaan koulutuslinkin lisäyksestä. Aikataulu: 8-9/23. Mittari: linkki

lisätään, tiedotus valtuutetuille lähetetään. Tavoite: Linkki lisätty, tiedotus tehty.

Vastuutaho: Henkilöstöpalvelut/ kaupungin henkilöstö hallintopalvelut/ luottamushenkilöt

Tavoitearvo 5: Valtuutettujen koulutus 1/krt/ alkava toimintakausi

Aikataulu

Osoitettu käyttäjälle

Tila

Arja

 Ei aloitettu

Tavoitearvo

Toteutunut arvo

Mitattava asia

koulutukset/perehdytykset järjestetty, osallistujamäärät, sp:t koulutuksista lähetetty

Tavoitearvo

100%,

Toteutunut arvo

Mitattava asia

5.3

koulutukset/perehdytykset järjestetty, osallistujamäärät, sp:t koulutuksista lähetetty

Tavoitearvo

100%,

Toteutunut arvo

Mitattava asia

5.4

koulutukset/perehdytykset järjestetty, osallistujamäärät, sp:t koulutuksista lähetetty

Tavoitearvo

sp:t lähetetty

Toteutunut arvo

Mitattava asia

5.5

koulutukset/perehdytykset järjestetty, osallistujamäärät, sp:t koulutuksista lähetetty

Tavoitearvo

100 %

Toteutunut arvo

Mitattava asia

5.6

koulutukset/perehdytykset järjestetty, osallistujamäärät, sp:t koulutuksista lähetetty

Tavoitearvo

Linkki lisätty, tiedotus tehty.

Toteutunut arvo

Linkki lisätty, tiedotus tehty

Mitattava asia

6. linkki lisätään, tiedotus valtuutetuille lähetetään

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

Toimenpiteen eteneminen

Toimenpiteen budjetti

Tavoite:

Lapset ryhmänä: Lapsivaikutusten arvioinnin (LAVA) käyttöönoton ja systemaattiseen toteuttamiseen tueksi on kunnassa käytössä selkeät

Teema:

Lapsen etu

Tavoitteen**eteneminen:**

Taso 2: Toteutuu jossain määrin

LAVAn käyttöönoton ja systemaattisen toteuttamisen tueksi on kunnassa laadittu ohjeistuksia joillakin toimialoilla. Ohjeita hyödynnetään jonkin verran.

Varhaiskasvatus: Kunnassa on ohjeistus, joita myös varhaiskasvatus käyttää lasten koskevien päätösten teossa. Taso 3

Opetus: Taso 3

Liikuntapalvelut: Kaupunginvaltuuston nimeämä hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisen työryhmä Terveyden vuoksi. Taso 2

Kaavoitus: Kattavia paikallisia ohjeistuksia ei ole. Maankäyttö- ja rakennuslaki/-asetus asettaa maankäytön suunnittelulle perustason. Kaavojen osallistumis- ja arviointisuunnitelmissa tulee määritellä osalliset, joihin sisällytetään paikallisesti mm. nuorisovaltuusto. Taso 1

Viheralueet: Taso 1

Hyvinvointi: taso 3

Kaupunkikehitys: Taso 2

Toimenpiteet 4 kpl**1 Toimenpiteen kuvaus**

1. LAVA-käytäntöihin ja –ohjeistuksiin perehtyminen

1.1 Valtion, kuntien ja järjestöjen LAVA-ohjeisiin perehtyminen

LAVA-projektityöntekijä kerää kaikki keskeisimmät dokumentit LAVA-käytäntöihin ja –ohjeisiin liittyen ja osallistuu Unicefin ja MLL:n järjestämiin koulutuksiin. Mittari: Dokumentit kerätty. LAVA-koulutukset suoritettu: Unicef 6.6 ja 15.6 ja MLL:n verkkokoulutus.

1.2 Esimiesten perehdytys

Päätöksiä valmistelevat viranhaltijat ja esihenkilöt perehtyvät nykyiseen kunnan LAVAn käytäntöön ja muihin olemassa oleviin yleisiin ohjeistuksiin. Mittari: Projektityöntekijän esitykset sähköpostiviestein päätöksiä valmisteleville viranhaltijoille. Linkit Unicefin ja MLL:n koulutuksiin lähetty. Kake:n LAVA-yhteistyökokous Hypan kanssa: Millainen on Imatran näköinen LAVA-malli?

1.3 LAVA-työryhmän perustaminen

LAVA-työryhmä muodostetaan Kestävä Kaupunki-hankkeen tilaisuuden ”Lapset ja nuoret kaupunkia kehittämässä – miten kaupunkisuunnittelussa voi ottaa lasten näkökulma huomioon varhaisessa vaiheessa?”-tilaisuuden 7.6.2023 osallistujien ehdotusten ja palvelupäällikön ohjeiden pohjalta Kaken ja Hypan yhteistyönä. LAVA-yhteishlö valitaan LAVAA

LAVA-projektityöntekijä selvittää mm. LYK-verkoston tuella muiden kuntien LAVA-käytäntöjä ja ehdottaa LAVA-työryhmää. Mittari: Projektityöntekijä esittelee LAVA-ohjeita sähköpostiviestein; Teams ja Intra myös käytössä. Vastuutaho: Strateginen kehittämissyksikkö

Aikataulu

1.1. 5-6/2023 1.2 6-8/2023
1.3 6-8/2023 1.4 6-8/2023

Osoitettu käyttäjälle

Arja

Tila

Aloitettu

Tavoitearvo

1.1. Kyllä,

Toteutunut arvo

Kyllä

Mitattava asia

Projektityöntekijä kerännyt dokumentit, suorittanut koulutukset

Tavoitearvo

1.2. Kyllä

Toteutunut arvo

Kyllä

Mitattava asia

Nykyinen LAVA-käytäntö lähetetty sp:lla, linkit koulutuksiin lähetetty,

Tavoitearvo

1.3. Kyllä/ Kyllä

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Lava työryhmän perustaminen, Lava yhteishenkilön valinta

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

LAVA-työryhmässä päätetään 8/2023-12/2023, miten lapsia ja nuoria osallistetaan LAVA-työryhmän toimintaan.

Toimenpiteen eteneminen

Toimenpiteen budjetti

2 Toimenpiteen kuvaus

2. LAVA-ohjeiden laatiminen

2.1 LAVA-ohjeistuksen valmistelu

Projektityöntekijä tekee esityksen LAVA-ohjeista LAVA-työryhmälle pohdittavaksi ja kehitettäväksi. Ohjeiden laadinnassa huomioidaan LYK Hyvät Käytännöt –kanavan koontia LAVA-ohjeistuksista. Mittari: LAVA-projektityöntekijä esittelee LAVA-ohjeiden luonnosta LAVA-työryhmälle.

2.2 LAVA-ohjeiden testaus pilotilla

LAVA-työryhmässä päätetään LAVA-pilotin toteuttamisesta yhdellä tai useammalla vastuualueella yhdessä tai useammassa projektissa. Elinvoimatiimi ehdottaa pilotin toteuttamista "Elävä Imatrankoski"-ideakilpailuun ja KÄPY 23-työohjelmaan eli kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmaan. Mittari: Päätökset pilotoinneista.

2.3 LAVA-alustan käyttöönotto

Lapsia koskevissa viranomaispäätöksissä, myös KaKe:ssä, hyödynnetään Hypassa jo käytössä

2.5 LAVA osana päätöksentekoprosessia

LAVA on osa kunnan ennakkoarvioitusten arviointia. LAVA-työryhmässä sovitaan toimenpiteistä, joilla LAVA nivotaan laajemmin osaksi koko päätöksentekoprosessia: EVAa, päätösten toimeenpanoa sekä osaksi päätösten ja toimenpiteiden vaikutusten seuranta. Samalla tarkennetaan LAVAn soveltamistapaa. Mittari: Nykyisen EVA-mallin päivittäminen. LAVA-prosessikaaviomallin rakentaminen. Projektityöntekijä yhdessä LAVA-työryhmän keskuudestaan valitseman LAVA-yhteyshenkilön kanssa esittelee mallin palvelujohtajalle/ LYK-koordinaatioryhmälle.

Aikataulu

2.1 8/2023 2.2 8/2023 2.3
8/2023-5/2024 2.4 1/2024-
12/2024 2.5 8/2023

Osoitettu käyttäjälle

Arja

Tila

Aloitettu

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

LAVA-työryhmässä päätetään, miten lapset ja nuoret osallistuvat LAVA-ohjeiden ja -prosessien kehittämiseen. Lapsia ja nuoria kuullaan Nuva:ssa ja Lasten Parlamentissa syksyn 2023 aikana.

Toimenpiteen eteneminen

Toimenpiteen budjetti

3 Toimenpiteen kuvaus

3. LAVA-koulutukset

3.1 Lapsen oikeuksien sisältökoulutukset

LOS-sisältökoulutukset ovat osa jokaisen kunnan työntekijöiden perehdytystä; LAVAa tekevät ja päätöksiä valmistelevat viranhaltijat osallistuvat lisäksi kansallisen lapsistrategian koulutukseen ”Lapsen oikeudet – työkaluina lapsivaikutusten arviointi ja lapsibudjetointi”. Mittari: Vähintään 1-2 hlö/ palvelualue on osallistunut seuraavaan kansallisen lapsistrategian verkkokoulutuskokonaisuuteen: Lapsen oikeudet – Työkaluina lapsivaikutusten arviointi ja lapsibudjetointi - eOppiva tai muuhun LAVA koulutukseen.

3.2 LAVAn menetelmäkoulutukset

Päätöksiä valmistelevat viranhaltijat ja esihenkilöt osallistuvat Unicefin, MLL:n tai oman kunnan järjestämiin LAVAn menetelmäkoulutuksiin. Mittari: Vähintään 1-2 vastuuhlöä/ palvelualue on osallistunut vähintään yhteen LAVA- menetelmäkoulutukseen: Unicef-

<https://www.lapsiystavallinenkunta.fi/koulutuskalenteri>; MLL -Mannerheimin lastensuojeluliiton (MLL) piirijärjestöjen LAVA-koulutukset ja työpajat kunnille, yhteystiedot:

<https://www.mll.fi/tietoa-mllsta/piirien-yhteystiedot/> tai muuhun kaupungin järjestämään koulutukseen.

Tavoitearvo

osallistujamäärä n.30 hlöä

Toteutunut arvo11/23 n. 45 hlöä/ 4/24 n. 20
hlö**Mitattava asia**Koulutuksen osallistujien
määrä**Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?**

Lapsia ja nuoria kuullaan lapsen oikeuksien opettamiseen ja LOS:n huomioimiseen kunnan päätöksenteossa liittyen ja lasten kuulemisen tavoista erilaisten hankkeiden yhteydessä. 8/2023-12/2024. LAVA-työryhmän yhteistyötahoina toimivat kolme koulukeskusta, Nuorisovaltuusto ja Lasten Parlamentti.

Toimenpiteen eteneminen

Henkilöstölle järjestetty 11/23 ja 4/24 puolen päivän LAVA koulutukset.

Toimenpiteen budjetti

Perehdytys ja LAVAn käyttöönoton tuki järjestetään kunnan sisäisen tuen avulla. Mentoroinnin tai LAVA-konsultoinnin tarve määritellään tapauskohtaisesti ja sen tarpeesta päätetään LAVA-työryhmässä ja LAVA-yhteyshenkilön tuella. Perehdytys LAVAn ohjeisiin ja käyttöön osaksi uuden työntekijän, jolle kuuluu päätöksenteon valmistelu, perehdytystä. Mittari: Perehdytys ja LAVAn käyttöönoton tuki järjestetty.

4.2 LAVA-prosessiin sitouttaminen

Tavoite: kunnan kaikki vastuualueet toteuttavat LAVAA säännöllisesti osana päätöksentekoprosessia. LAVA-työryhmä LAVA-yhteyshenkilön tuella ohjaa toimintamallin integroitumista päätöksentekojärjestelmään. Mittari: Kunnan kaikki vastuualueet ovat tehneet LAVA:n ainakin kerran, vähintään yhden päätöksen tai hankkeen kohdalla, joka toimii kunkin toimialan malliesimerkkinä. LAVA-yhteyshenkilö kerää kokemuksia LAVAn tekemisestä toiminnan kehittämiseksi ja sujuvoittamiseksi.

Aikataulu

4.1 8/2023-12/2024 4.2
1/2024-12/ 2024

Osoitettu käyttäjälle

Arja

Tila

Ei aloitettu

Tavoitearvo

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Mittarit mainittu toimenpiteen jälkeen tekstissä.

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

Lapsia ja nuoria osallistetaan LAVA-prosessin kehittämiseen ja LAVA-ohjeiden päivittämiseen kuulemalla lapsia Nuva:ssa ja Lasten Parlamentissa sekä LAVA-pilotointien yhteydessä. LAVA-yhteyshenkilö kerää lasten kokemuksia LAVA-prosesseista ja kuulemisen kokemuksista 8/2023-12/2024.

Toimenpiteen eteneminen

Toimenpiteen budjetti

Tavoite:

Kunta varmistaa, että jokaisen lapsen elämässä on vähintään yksi turvallinen aikuinen, johon lapsi voi luottaa ja joka tukee lasta kasvussa ja kehityksessä.

Tavoitteen tyyppi:

Indikaattoreihin perustuva tavoite

Teema:

Oikeus elämään ja kehittymiseen

Varhaiskasvatus: Varhaiskasvatuksessa pyritään pitkäkestoisiin ihmissuhteisiin lasten kanssa, esim. henkilöstön sijoittelulla. Taso 2

Opetus: Taso 2

Nuorisop: Taso 2

Eksote: Turvallisten aikuisten roolia lasten arjessa ei tueta kunnan rakenteilla tai toimenpiteillä. Tämän asian merkitys on ehkä tunnistettu. Mutta asiaa ei systemaattisesti seurata eikä tietoa asiasta kerätä? Onko meillä näkemystä, miten tätä asiaa tulisi käytännössä kehittää ja vaalia?

Sijoitettujen lasten kohdalla kysytään aina onko heillä turvallista aikuista elämässä.

terveystarkastuksessa kysytään –systemaattinen tieto?. Taso 1

Kesiarvo 1,80

Työtiimi: Psykkareiden toiminta kouluissa koettu erittäin tärkeäksi.

Toimenpiteet 5 kpl

1 Toimenpiteen kuvaus

ProVakan (positiivisesti ryhmässä oppiva varhaiskasvatus) toimintakulttuurin kehittäminen varhaiskasvatuksessa.

1. henkilökunnan koulutus, mittari: kyllä/ei, 1.1 koulutusten määrä 2 kpl, 1.2 tavoite: koulutettu, 150 hlö.

2. huoltajien kysely käyttäytymisodotuksista, (=Millaiseksi aikuiseksi haluaisit lapsesi kasvavan?) mittari: kysely tehty kyllä/ei, vastausten määrä 200 kpl (on saatu jo 183)

3. lasten kysely käyttäytyminen/hyvä kaveri, mittari: kysely tehty kyllä/ei ->tavoite: huomioidaan nykytilan kartoituksen vastaukset, toteutetaan mahdollinen uusi kysely

LISÄTTY: sosiogrammin toteuttaminen ryhmittäin

4. käyttäytymismatriisitaulukko toimenpiteineen (yksikön tavoitteet/toimenpiteet sosiaalisen käyttäytymisen ohjaukseen), mittari: jokaisessa päiväkodissa vähintään yksi käyttäytymisodotus ja siinä vähintään yksi toimenpide) . Syksy -23

LISÄTTY: Suunnitelmissa Tupsutoukka-peli, jossa kysytään turvallisesta aikuisesta ja millainen henkilö se lapsen mielestä on.

Aikataulu

01/23- 12/25

Osoitettu käyttäjälle

Minna

Tila

Aloitettu

Tavoitearvo

2 koulutusta/ 150 hlöä

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Tavoitearvo

Kaikki ryhmät tehneet

Toteutunut arvo

3.6.24/ kaikki ryhmät ovat tehneet

Mitattava asia

3. Sosiogrammin teko

Tavoitearvo

Kaikki aluetiimit tehneet (3 kpl))

Toteutunut arvo

3.6.24/ kaikki ryhmät tehneet

Mitattava asia

4..Käyttäytymismatriisitaulukkojen tekeminen

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

Lasten kysely käyttäytyminen/hyvä kaveri, mittari: kysely tehty kyllä/ei ->tavoite: huomioidaan nykytilan kartoituksen vastaukset, toteutetaan mahdollinen uusi kysely.

Lasten kysely/ piirtäminen - turvallinen aikuinen.

LISÄTTY 18.12.23: Isoilta lapsilta on kysytty itseltään, kuka on hyvä kaveri. Pienempien lasten osalta asia on selvitty havainnoimalla.

Toimenpiteen eteneminen

1. Henkilökunnan koulutus, kevät - syksy -23

2. Huoltajien kysely, kevät -23

3. Lasten kysely, syksy -23/ 3.6.24/ Imatrankoski-Meltolan päiväkodin kolme yksikköä (n.20 %) ovat tehneet kyselyn lapsille turvallisesta aikuisesta

TURVALLINEN AIKUINEN -KYSYMYKSET

1. Pääsetkö aikuisen syliin, kun haluat? (tupsu)

Onko päiväkodissa syli, jossa on hyvä olla?

Kenellä on mukavin syli kotona?

2. Auttaako aikuinen sinua kun tarvitset apua? (tupsu)

Onko päiväkodissa aikuinen, jolta voit/uskallat pyytää apua?

Autetaanko sinua kotona, kun tarvitset apua?

3. Lohduttaako joku aikuinen sinua, jos sinua harmittaa? (tupsu)

Onko päiväkodissa hyviä lohduttajia?

Kuka lohduttaa parhaiten kotona?

4. Onko kotona joku aikuinen, kuka kuuntelee sinua?

Kenelle mieluiten kerrot asioita?

5. Onko päiväkodissa joku aikuinen, jolle voit/haluat kertoa asioita. Kenelle mieluiten kerrot asioita?

4. Käyttäytymismatriisit toimenpiteineen, syksy -23 - syksy -25

Toimenpiteen budjetti

Toteutetaan osana

henkilökunnan työtä,

hankerahoitus

Koulukeskuksen hyvinvointikyselyssä oppilailta kysytään mm. koulun aikuisten oikeudenmukaista suhtautumista ja opettajien huomioimista käyttäytymiseen. Kyselyyn lisätään kysymys: Onko lapsen elämässä turvallinen aikuinen. Opettaja käy oppilaiden kanssa läpi kyselyn tulokset ja ProKoulu toimenpiteet muokkautuvat kyselyiden pohjalta.

LISÄYS: Kyselyyn on lisätty kysymykset: Koulussani on turvallinen aikuinen, jolle voin kertoa huolestani ja Vapaa-ajallani on turvallinen aikuinen, jolle voin kertoa huolestani. Walkers-toiminnassa on kysytty lapsilta/nuorilta "Minkälainen on sinun mielestä turvallinen aikuinen vapaa-ajalla ja koulussa" ja "Ketä ne turvalliset aikuiset voisivat vapaa-ajalla ja koulussa olla?"

Mittari: Imatran koulukeskusten hyvinvointivointikysely 7-16-v lapsille ja nuorille. Kysely 2x/ lukuvuodessa. Kyselyn tulosten perusteella toteutetaan tarvittavat toimenpiteet.

Tavoite: Koulun oppilaista 50% vastaa kyselyyn.

Vastuutoimijat: Koulukeskusten johtavat rehtorit

Aikataulu

ProKoulu aloitettu 21-22 ja kyselyt V:niska 2022 ja kaikki koulut v- 4/23. Kyselyt syksy-23, kevät-24, syksy-24, kevät-25

Osoitettu käyttäjälle

Minna

Tila

Aloitettu

Tavoitearvo

50% oppilaista vastaa kyselyyn

Toteutunut arvo

70% vastannut

Mitattava asia

Kyselyt kouluissa tehty

Tavoitearvo

Toiminnassa mukana olevat nuoret vastanneet

Toteutunut arvo

Nuoret vastanneet

Mitattava asia

Kysymys Walkers- ja tilatoiminnan lapsille ja nuorille esitetty

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

Vastaamalla kyselyyn ja osallistumalla tulosten läpikäyntiin. Oppilaiden kyselyiden pohjalta muokataan ProKoulu toimintaa. Oppilaita osallistetaan toimintaan heidän laatimillaan opasteilla ja postereilla.

LISÄYS: Vastausten perusteella on valittu teemoja, joita otetaan huomioon ja avataan koulun oppilaille yhteisten aamunavausten (draaman keinoin) ja esim. postereiden avulla.

Vastaamalla kyselyyn.

Toimenpiteen eteneminen

3 Toimenpiteen kuvaus

Walkers toimintamallin käynnistäminen.

Erityisnuorisotyön tavoitteena on nuoren yksilöllisen kasvun ja kehityksen tukeminen, luotettavan ja turvallisen aikuiskontaktin tarjoaminen sekä nuoren valmiuksien tukeminen. Erityisnuorisotyön pääkohderyhmä on 12–17-vuotiaat nuoret. Walkers toiminta on olennainen osa erityisnuorisotyötä. Wauto oli kokeilujaksolla syksyllä -22, ja toiminnalla tavoitettiin hyvin kohderyhmän nuoria. Toimintaa suunniteltu ja aikataulutettu vuoden -23 alusta lähtien. Kyseessä on liikkuvan nuorisotyön muoto. Toiminnan toteuttajina ovat Imatran kaupunki, Imatran seurakunta ja koulutetut vapaaehtoiset aikuiset. Walkers-toiminnan tarkoituksena on edistää nuorten itsenäistymistä ja kasvamista vastuullisiksi aikuisiksi. Toiminta on ennaltaehkäisevää nuorisotyötä, jossa innostetaan tavallisia aikuisia vapaaehtoistyöntekijöiksi. Walkersissa vapaaehtoiset aikuiset ovat koko toiminnan ydin, koska toiminta perustuu aikuisten ja nuorten luontevaan ja turvalliseen vuorovaikutussuhteeseen. Autosta viestitään nuorille walkersimatra instagram-tilin kautta. Viestintää on kehitetty ja kehitetään nuorten palautteiden pohjalta.

1. Wauto on toiminnassa 3-4 kk kerrallaan, jonka jälkeen 2-4 vk tauko. Mittari: kohtaamisten määrä, raportointi. Wauton kyselyssä nuoret vastaavat kysymykseen turvallisesta aikuisesta. LISÄTTY: Walkers-toiminnassa toteutettu kysely nuorille syksyllä -23. Kyselyssä kartoitettu nuorten kokemaa arkea Imatralla (henkilökohtainen kokemus, turvallisuus jne.). Walkers-toiminnassa on kysytty lisäksi lapsilta/nuorilta "Minkälainen on sinun mielestä turvallinen aikuinen vapaa-ajalla ja koulussa" ja "Ketä ne turvalliset aikuiset voisivat vapaa-ajalla ja koulussa olla?"

Tavoitearvo n. 200 -300 kohtaamista/ kuukausi, n.3000 kohtaamista/vuosi.

Vastuuhenkilö Reetta Peltonen/ Nuorten palvelut

Aikataulu

01/23 - 5/25, Wauton leasing-sopimus voimassa 02/24 saakka, tavoitteena sopimuksen jatkuminen..

Osoitettu käyttäjälle

Minna

Tila

Aloitettu

Tavoitearvo

200-300/kk, 3000/ vuosi

Toteutunut arvo

9.3.- 28.10. 23 kohtaamiset
3064

Mitattava asia

Wauto toiminnassa nuorten kohtaamisten määrä

Tavoitearvo

Walkers-toiminnassa mukana olevat

Toteutunut arvo

Kysely tehty

Mitattava asia

Kysely tehty lapsille ja nuorille

Tavoitearvo

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Walkers-toimintaa käynnistettäessä nuoret olivat tiiviisti mukana suunnittelussa. Esimerkkeinä nuoret saivat päättää eri vaihtoehdoista autonmallin, Walkers auton nimen ja teippauksen.

Nuoret osallistuvat asiakkuuksien kautta, sekä täyttävät kyselyn. Nuoret voivat kutsua autoa somen kautta. Walkers toimintaa kehitetään jatkuvasti nuorten palautteen kautta.

Toimenpiteen eteneminen

Walkers-sopimus on solmittu Aseman lasten kanssa 03/23 - 03/26

Toimenpiteen budjetti

Walkers toiminta rahoitetaan kaupungin, seurakunnan ja eri yritysten ja järjestöjen toimesta.

4 Toimenpiteen kuvaus

1. Kaupunki tukee tiedottamalla turvallisten aikuisten rekrytoimista kolmannen sektorin (MLL) ja EKHVA:n järjestämään vapaaehtoistoimintaan ja niiden järjestämiin koulutuksiin. EKHVA sitoutunut tukisuhdetoimintaan kolmatta sektoria hyödyntäen. Lisäksi Walkers toimintaan rekrytoidaan vapaaehtoisia aikuisia. Koulutetut aikuiset toimivat mm. tukiperheinä, tukiaikuisina (EKHVA), perhekummeina, aikuiskavereina, läksykummeina (MLL) ja Walkers autossa turvallisina aikuisina, joita lapset ja nuoret pääsevät kohtaamaan ja saavat tarvittaessa keskusteluapua. 1. Mittari: uudet vapaaehtoiset, tieto toimijoilta. Tavoitearvo 10 vapaaehtoista/ vuosi. Vastuutoimija: viestintä ja LYK työtiimi/ LYK koordinaattori

Aikataulu

Tiedotus koulutuksista 2/23 - 12/23, MLL rekry jatkuvasti, koulutukset 1/24 - 6/24, 8/24 -12/24, 1/25- 5/25

Osoitettu käyttäjälle

Kirsi

Tila

Aloitettu

Tavoitearvo

10 uutta vapaaehtoista/vuosi

Toteutunut arvo

Walkersissa koulutettu 47 vapaaehtoista 9/22 - 10/23

Mitattava asia

Vapaaehtoisten määrä

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

1. Lapset osallistuvat koulutettujen turvallisten aikuisten asiakkaina. Lapset osallistuvat aikuiskaverin kanssa mielekkääseen toimintaan, läksykummin kanssa läksyjen tekemiseen, perhekummin kanssa arjen toimintaan. Tukiperhetoiminnassa lapsi osallisena perheen toiminnassa.

Walkersissa nuoret osallistuvat koulutettujen vapaaehtoisten asiakkaina.

Toimenpiteen eteneminen

5 Toimenpiteen kuvaus

Liikuntapalvelut järjestävät toimintoja, joissa lapset kohtaavat turvallisia aikuisia. 1. Liikuntaneuvontaa toteutetaan perheille, jotka tarvitsevat tukea arjen aktiivisuuden tai liikunnan lisäämiseen. Tavoitteena on tukea perhettä kohti terveellisiä elintapoja ja antaa vinkkejä säännölliseen vuorikausirytmiiin (esi. uni, ravitsemus, liikunta, leikki). Liikuntaneuvonta auttaa perhettä löytämään mieluisan puuhan, harrastuksen tai liikkumismuodon. Mittari: Osallistuvien perheiden lukumäärä. Tavoitearvo: 12 aikuista ja 24 lasta /vuosi. 2. Lasten liikuntamaat 1-12 vuotiaille. Lapset osallistuvat liikuntamaahan yhdessä aikuisen kanssa. Toiminta on vapaata ja ohjaajina/valvojina toimivat seurojen edustajat, jotka ovat käyneet lapsen oikeudet koulutuksen (eoppiva). Mittari: Koulutettujen ohjaajien määrä, liikuntamaiden lukumäärä. Tavoite: vähintään 4 ohjaajaa/seura. 3. Koululaisten liikuntamaat 7 -12 vuotiaille. Matalan kynnyksen liikuntatoimintaa koululaisille koulupäivän jälkeen. Ohjaajana toimii tuntiohjaaja, joka on käynyt lapsen oikeudet koulutuksen. Mittari: toteutuneet liikuntamaat, liikuntamaahan osallistuneiden koululaisten lukumäärä. Tavoite: 1 liikuntamaa/viikko, 40 koululaista (2 ryhmää, 1-3 lk ja 4-6 lk). 4. Lasten liikunnalliset kesäleirit 7-12 vuotiaille. Leireillä painotetaan terveellisiä elämäntapoja ja kannustetaan lapsia liikkumaan. Tavoitteena on tarjota lapsille monipuolisia liikuntamahdollisuuksia sekä tukea lasten kasvua ja yhteisöllisyyttä. Ryhmien ohjaajina toimivat kaupungin liikuntapalveluiden liikunnanohjaajat ja kesätyöntekijä. Liikunta- ja urheiluseurojen ja liikunnan aluejärjestön kanssa tehdään yhteistyötä. Mittari: Osallistuvien lasten lukumäärä. Tavoitearvo: 2 leiriä; 7-9 vuotiaat ja 10-12 vuotiaat. 20 leiriläistä. Vastuutaho: Liikuntapalvelut/Suvi Seppänen

Aikataulu: kesä 2023: lasten liikunnalliset kesäleirit
 syksy 2023- kevät 2024: Liikuntamaat, koululaisten liikuntamaat, perheliikuntaneuvonta
 kesä 2024: lasten liikunnalliset kesäleirit
 syksy 2024-kevät 2025: liikuntamaat, koululaisten liikuntamaat, perheliikuntaneuvonta

Aikataulu

kts. toimenpiteen kuvaus
 kohdasta

Osoitettu käyttäjälle

Henna

Tila

Aloitettu

Tavoitearvo

12 aikuista/24 lasta/vuosi

Toteutunut arvo

14 aikuista/11 lasta/8-12/23

Mitattava asia

1. Osallistuvien perheiden lukumäärä

Tavoitearvo

4 ohjaajaa/seura

Toteutunut arvo

6 seuraa/koulutetut ohjaajat/ 14 liikuntamaata (syksy -23)

Mitattava asia

2. Koulutettujen ohjaajien/liikuntamaiden määrä

Tavoitearvo

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

Lapset osallistuvat liikuntatoimintaan mukaan. Lasten toiveita kuunnellaan ja niitä toteutetaan mahdollisuuksien mukaan. Lapsilta kerätään palautetta toiminnasta.

31.12.23 Lasten ääntä on kuultu (hymynaamat) liikunnallisten kesäleiripäivien jälkeen, mikä on ollut heidän kokemus päivästä. Lisäksi lapset ovat perustelleet valintansa, miksi valitsivat kyseisen hymynaaman. Lapsilta kerättiin myös yleistä palautetta leirituntemuksiin ja viihtyvyyteen liittyen.

Lasten liikuntamaista on kerätty asiakaspalautetta syksyn aikana kyselyn avulla. Kyselyyn ovat vastanneet lasten huoltajat.

Koululaisten liikuntamaista on kuultu lasten toiveita, mitä liikuntaa he haluavat liikuntamaissa harrastaa.

Toimenpiteen eteneminen

Aikataulu: kesä 2023: lasten liikunnalliset kesäleirit syksy 2023- kevät 2024: Liikuntamaat, koululaisten liikuntamaat, perheliikuntaneuvonta kesä 2024: lasten liikunnalliset kesäleirit syksy 2024-kevät 2025: liikuntamaat, koululaisten liikuntamaat, perheliikuntaneuvonta

Toimenpiteen budjetti

4

Tavoite: Lapsille suunnatuissa palveluissa ehkäistään kiusaamista ja edistetään yhteisöllisyyttä. Lisäksi lasten kasvuympäristöissä edistetään lasten tunne- ja vuorovaikutustaitoja.

Tavoitteen tyyppi: Lasten näkemyksiin perustuva tavoite

Teema: Oikeus elämään ja kehittymiseen

Tavoitteen eteneminen: Taso 2: Toteutuu jossain määrin
Kunnan varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja oppilaitoksissa on laadittu kiusaamisen vastainen toimintasuunnitelma, joka keskittyy ennakkoivaan toimintaan. Laadittuja suunnitelmia toteutetaan kunnassa. Kiusaamiseen puututaan lähes aina. Suunnitelmien mukaisten toimenpiteiden laatimisessa on ollut satunnaisesti mukana lapsia ja nuoria. Lisäksi muissa lapsille suunnatuissa toiminnoissa, kuten nuorisopalveluissa ja harrastustoiminnassa, varmistetaan,

Tavoitteet ja toimenpiteet UNICEF
 Varhaiskasvatus: varhaiskasvatuksessa on painottanut kiusaamisen ohjelma ja toiminnan kehittämiseksi on ollut positiivinen pedagogiikka ja tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoittelu. Päiväkodeissa aloitetaan Provaka (Sosiaalisten taitojen tukeminen). Taso 3

Opetus: taso 3

Kulttuuri: Musiikkiopiston opetussuunnitelmaan on kirjattu. Taso 2

Liikuntap.: Liikuntapalveluissa ei vielä ole käytössä erillisiä kirjallisia toimintamalleja yhteisöllisyyden vahvistamiseen. Taso 1

Seurafoorumi: Urheiluseurojen ohjaajien ja valmentajien kanssa seurafoorumissa käsitelty seuraavia aiheita: Kiusaamisen ehkäisy ja siihen puuttuminen, Yhteisöllisyyden vahvistaminen seurassa/joukkueessa, Tarve kuulua yhteisöön/ryhmään ja Lasten tunne- ja vuorovaikutustaitojen tukeminen. Seurojen antama Tasovalinta 2/3.

Keskiarvo 2,25 (2,3)

Toimenpiteet 4 kpl

1 Toimenpiteen kuvaus

Varhaiskasvatukseen tehdään kuntatasoinen ja päiväkotikohtaiset toiminnalliset yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelma.

1. Huoltajien osallistuminen suunnitelman tekoon, mittari: huoltajia on kuultu kyllä/ ei -> tavoite: huoltajia on kuultu ainakin kerran valmistelun yhteydessä. Syksy -23.
2. Lapsiryhmästä tehdään vuosittain sosiogrammi, mittari: sosiogrammit tehty ryhmässä kyllä/ei, tavoite: sosiogrammit on tehty ja kaverisuhteita on seurattu. Syksy -23, kevät -24, syksy - 24, kevät -25.
3. Henkilöstö kartoittaa yksikössään yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sisältävät materiaalit, mittari: kartoitus on tehty kyllä/ei, tavoite: kartoitus tehty ja nostetaan esiin mahdollisia toimenpiteitä. Syksy -23.
4. Lasten mielipiteen selvittämiseksi hyödynnetään nykytilan kartoituksen kyselyä ja yksikössä kerättävää tietoa, mittari: jokainen yksikkö selvittänyt lapsen näkökulman asiaan kyllä/ ei, tavoite: lapset osallistettu suunnitelman tekoon. Syksy -23.
5. Suunnitelma sisältää toimipaikkakohtaiset kiusaamisen ennaltaehkäisyn- ja puuttumisensuunnitelman. Suunnitelma päivitetään yksikkökohtaisesti. Mittari: Kysely, mitä lapset kokevat kiusaamisena. Syksy -23. Uusintakysely syksy -24. LISÄTTY 18.12.24/ : Lapset

UNICEF
 Tavoitteet ja toimenpiteet
 LASTY: Imatran kaupungin varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa on valmistunut syksyllä -23 yhteinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, jota täydentää jokaisen yksikön oma toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma.

Aikataulu

1.5-12/23. 2 .8-12/23, 1-5/24, 8-12/24, 1-5/25.3. 8-12/23. 4. 8-12/23. 5. 8-12/23, 8-12/24. 6. 1-5/24, 1-5/25.

Osoitettu käyttäjälle

Minna

Tila

Aloitettu

Tavoitearvo

Kyllä (1)

Toteutunut arvo

18.12.23/ Kyllä

Mitattava asia

1. Huoltajien osallisuus suunnitelman teossa

Tavoitearvo

Kaikki ryhmät tehneet

Toteutunut arvo

3.6.24/ tehty

Mitattava asia

2. Sosiogrammit tehty

Tavoitearvo

Kyllä, kaikki yksiköt tehneet

Toteutunut arvo

18.12.23/ Kyllä

Mitattava asia

3. Nykytilan kartoitus tehty

Tavoitearvo

Kyllä, kaikki toimipisteet ovat osallistaneet lapsia

Toteutunut arvo

18.12.23/ Kyllä

Mitattava asia

4. Lapset ovat osallistuneet suunnitelman tekoon

Tavoitearvo

Kyllä, suunnitelmat in päivitetty

Toteutunut arvo

18.12.23/ Kyllä

Mitattava asia

5. Toimipaikkakohtaiset kiusaamisen ennaltaehkäisyn- ja puuttumisensuunnitelma on päivitetty

Tavoitearvo

Kyllä, suunnitelma on valmis

Toteutunut arvo

3.6.24/ kyllä

Mitattava asia

6. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat ovat valmiit

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

Lasten mielipiteen selvittämiseksi hyödynnetään nykytilan kartoituksen kyselyä ja yksikössä kerättävää tietoa, mittari: jokainen yksikkö selvittänyt lapsen näkökulman asiaan kyllä/ ei, tavoite: lapset osallistettu suunnitelman tekoon.

Lapset (isommat) ovat itse kertoneet kavereistaan ja pienempiä lapsia on havainnoitu.

Asiakaskyselyn yhteydessä huoltajat kysivät lapsilta: Mikä tekee heidät iloiseksi? Mikä

1. LISÄTTY 18.12.23/ huoltajia on kuultu asiakaskyselyn yhteydessä olleilla kysymyksillä, 3.6.24/ kysely uusittiin keväällä-24.
2. LISÄTTY 3.6.24/ sosiogrammin laatiminen on toteutunut suunnitellusti ja se on otettu osaksi lasten havainnoin vuosikelloa. Sosiogrammi tehdään myös kasvattajan ja lapsen välisestä suhteesta.
3. LISÄTTY 3.6.24/ kartoitus syksyn ja kevään aikana suoritettu ja yksi toimenpide valittiin kevääksi. Tämän jälkeen toimenpiteet määritellään vuosisuunnitelmassa, johon kirjataan toimenpiteen eteneminen.
- 4 .LISÄTTY 3.6.24/ asiakaskyselyn yhteydessä huoltajat kysyivät lapsilta: Mikä tekee heidät iloiseksi? Mikä harmittaa? Mikä lapsen mielestä kiusaaminen on? (03/23 asiakaskyselyssä kyselyllä kysyttiin Mikä on kivaa? Mikä ei ole kivaa?. Näitä käytettiin pohjatietona/ vertailutietona asian mielipiteen selvittämisessä).
5. LISÄTTY 3.6.24/ syksyisin joka ryhmä keskustelee lasten kanssa yhteisistä säännöistä, apuna käytetään tarvittaessa kuvatukea
6. LISÄTTY 3.6.24/ yksikkökohtaiset suunnitelmat ovat valmistuneet ja kehityskohteet on valittu. Perhepäivähoidon kuntakohtainen suunnitelma on valmistunut opinnäytetyönä: " Perhepäivähoidon tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma".

Toimenpiteen budjetti

1. Tiedottaminen opetushenkilöstön

ja ulkopuolisen edustajan toimesta (esim. poliisi, nuorten oikeusavustaja). Mittari: tiedottamisesta järjestettyjen tilaisuuksien määrä. Tavoite: 2 x lukuvuodessa. Toimenpide 4 linkitty tähän. (Poliisin pitämä laillisuuskasvatus).

LISÄYS: Nuorten palveluille palkattu opetus- ja kulttuuriministeriön avustuksella hyvinvointityöntekijä/katusovittelija, joka tekee tiivistä yhteistyötä poliisin kanssa. Työntekijä toimii myös kouluilla ja pitää mm. laillisuuskasvatustunteja oppilaille.

2. Lasten ja nuorten kouluterveyskysely joka 2. vuosi (THL). Mittari: THL:n kouluterveyskyselyyn vastaaminen. Tavoite: kyselyyn vastattu.

Vastuuhenkilöt: johtavat rehtorit, lainvastaisen teon ohjausryhmä

Aikataulu

1. syksy 23- kevät 24, THL-
kysely kevät -25

Osoitettu käyttäjälle

Minna

Tila

Aloitettu

Tavoitearvo

2 x lukuvuodessa

Toteutunut arvo

syksyllä toteutunut
säännöllisesti

Mitattava asia

Tilaisuudet järjestetty

Tavoitearvo

Kyselyyn vastattu

Toteutunut arvo

Vastattu

Mitattava asia

Kouluterveyskyselyt on
täytetty sisältäen
kiusaamiseen liittyvät asiat

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

Lapset osallistuneet tilaisuuksien suunnitteluun ja osallistuvat tilaisuuksiin ja vastaavat kyselyyn. Lapset ja nuoret on vastanneet kyselyyn, jaettu tieto vastauksista ja heidät osallistetaan toimenpiteisiin ja suunnittelemaan myös itse korjaavia toimenpiteitä.

Lapset ja nuoret koulutetaan Verso-toimintaan ja he tekevät vertaissovittelua kaikissa koulukeskuksissa.

Lapset ja nuoret ovat mukana sovittlemassa myös itse Ankkuri-mallissa omissa asioissaan.

Toimenpiteen eteneminen

Laillisuuskasvatuksen teematunteja pidetty hyvinvointityöntekijän ja koulun nuorisotyöntekijän toimesta kaikilla 3 koulukeskuksella . Koskenkoulukeskuksella 6 -7 luokat ajalla 1-4/24.

Vuoksenniskalle yläluokat 4 -5/24. Mansikkalan koulukeskus 8 luokat syksy/24.

Poliisin laillisuuskasvatustunteja pidetty kaikilla koulukeskuksilla: Vuoksenniska 10/23 ja 4/24, Mansikkala 3/24 ja 4-5/24.

Poliisin pitämä koulukierros tulossa kaikille alueen 6. luokkalaisille syksy/24.

3 Toimenpiteen kuvaus

19.6.2024 klo 11.54

Tavoitteet ja toimenpiteet | UNICEF

Tiedotetaan koulutuksista ja järjestetään tilaisuuksia. Otetaan käyttöön eri järjestöjen ja muiden toimijoiden palveluja, esimerkiksi koulutukset yhteisöllisyyden vahvistamisesta ja tunne- ja vuorovaikutustaitojen tukemisesta. Tällä toimenpiteellä tavoitetaan runsas määrä järjestö- ja seuratoiminnoissa olevia aikuisia: ohjaajia ja vanhempia, jotka koulutusten myötä toimivat lapsille myös turvallisina aikuisina (tavoite 3) sekä pystyvät paremmin ehkäisemään kiusaamista, tukemaan yhteisöllisyyttä ja vahvistamaan lapsen tunne- ja vuorovaikutustaitoja. Järjestö- ja seuratoimijoille hyödynnetään esimerkiksi eoppivan verkkokoulutuskokonaisuutta (erityisesti Lapsen oikeudet harrastetoimijoille-koulutus) ja EKLUn järjestämiä koulutuksia (Vastuullinen valmentaja: Vastuullinen valmentaja -verkkokurssin tavoitteena on edistää parempaa valmennusta ja turvallista toimintaympäristöä ja Nuori mieli urheilussa: Verkkokurssi opastaa, miten voit harjoituksissa edistää ja tukea nuorten urheilijoiden mielen hyvinvointia.) Laaditaan 1. vuosikello koulutuksista ja tilaisuuksista. Vuosikelloa päivitetään LYK työtiimin toimesta. 2. Lisätään tietotusta kaupungin henkilöstölle ja kolmannen sektorin toimioille sekä lapsiperheille, lapsille ja nuorille suunnatuista koulutuksista ja tilaisuuksista. Mittari: 1. Vuosikello tekeminen. Tavoite: Vuosikello tehty. Mittari 2. : koulutus/tilaisuus toteutuu/ ei toteudu. Tavoitearvo: 1 koulutus/tilaisuus/vuosi

Vastuutaho: LYK koordinaattori, LYK työtiimi

Aikataulu

1. 8-10/23 , 2. 8/23 -5/24,

Osoitettu käyttäjälle

Kirsi

Tila

Aloitettu

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

Kysytään lapsilta/nuorilta koulutusaiheita

Lapset/ nuoret voivat osallistua myös itse koulutuksiin ja tilaisuuksiin ja hyötyvät koulutettujen henkilöiden osaamisesta.

Toimenpiteen eteneminen

Toimenpiteen budjetti

4 Toimenpiteen kuvaus

Lasten ja nuorten ehdotus: 1. Nuvan ja lasten parlamentin ehdottama kokemusasiantuntija kouluille puhumaan kiusaamisen vastaisesta toiminnasta (eskarit - 4 lk).Mittari: 1.tapahtuma toteutunut kyllä/ei. ,Tavoitearvo: 1 x/ vuosi, osallistujamäärä perusopetus n. 2000 koululaista. 2. Kiusaamisen ennaltaehkäisyteemalla konsertti nuorille (4 lk ->, kaiken ikäiset). Mittari: 1 x vuodessa.

Kiusaamisen ennaltaehkäisy ja käsittely ja lainvastaisen teon mallista viestimistä toteutetaan aiemman toimenpiteen (Turvallinen aikuinen, toimenpide 2) mukaan.

3. Poliisi ollut pitämässä kouluilla 6 luokkalaistilaisuuksia laillisuuskasvatusta. Linkittyy myös toimenpiteeseen 2. Mittari: tilaisuus järjestetty.

Tavoitearvo

1 X vuodessa

Toteutunut arvo

8/23 toteutunut, koulussa paikalla olleet osallistuneet

Mitattava asia

Kokemusasiantuntijan vierailu kouluilla

Tavoitearvo

1 x vuodessa

Toteutunut arvo

8/23 toteutunut

Mitattava asia

Konsertti järjestetty

Tavoitearvo

Oppilaat osallistuneet

Toteutunut arvo

4-5/ 23 järjestetty

Mitattava asia

Poliisi pitänyt tilaisuuden

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

Lapset ja nuoret ehdottivat aiheita/ kokemusasiantuntijaa, osallistuivat tilaisuuksien suunnitteluun ja osallistuvat tapahtumiin

Toimenpiteen eteneminen

Nuvalle järjestetty työpaja kiusaamisen ehkäisyyn ja toiminta kiusaamistilanteiden jälkeen 22.2.24

Toimenpiteen budjetti**5****Tavoite:**

Kaupunkiympäristön suunnittelussa selvitetään ja otetaan huomioon lasten kokemuksia ja näkemyksiä. Näin toimitaan prosessin eri vaiheissa ja eri suunnittelutehtävissä, kuten maankäytön suunnittelussa ja kaavoituksessa sekä muuten julkisia tiloja suunniteltaessa.

Tavoitteen tyyppi:

Indikaattoreihin perustuva tavoite

Teema:

Osallisuus

Tavoitteen eteneminen:

Taso 1: Toteutuu vähän tai ei lainkaan
Lapset mielletään toiminnan kohteiksi. Lapsia kuullaan teknisellä toimialalla lakisääteiset velvollisuudet täyttären, mutta kuulemisen menetelmiin tai prosessin lapsiystävällisyyteen ei ole kiinnitetty huomiota.

Viheralueet: Ei kuulemista leikkipuistojen osalta. Taso 1

Kaavoitus: Nuoret eli nuorisovaltuusto huomioidaan lakisääteisesti kaavojen osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa ja muussa kuulemismenettelyssä

Toimenpiteet 4 kpl

1 Toimenpiteen kuvaus

Toteutetaan Nuorten Akatemian fasilitoituina työpajatyöskentely, jonka tuloksena työstetään "Imatran vuorovaikutuksen malli". Tavoitteena on nuorten osallisuuden vahvistuminen arjessa, toimintakulttuurissa, kehittämisessä, johtamisessa ja päätöksenteossa. Mukana työskentelyssä johtavia viranhaltijoita, luottamushenkilöitä, nuorten palveluiden henkilöstöä, muita aikuisia ja nuoria. Toimenpiteet mallin käyttöönotolle:

1. viestinnän parantaminen kaupungin ja lasten/nuorten välillä - oikeat kanavat, joiden avulla lasten ja nuorten ja kaupungin välinen viestintä paranee.
2. popup-tapahtuma yrittäjien, kuntalaisten ja lasten/ nuorten kanssa. Tilaisuus jossa kuntalaiset, yrittäjät ja nuoret kohtaavat.
3. StrikeMiitti, luottamushenkilöiden ja oppilaiden tapaaminen. Luottamushenkilöiden ja oppilaiden tapaamispäivä koululla (Kosken koulukeskus).

Toimenpidemittari: Vuorovaikutuksen malli valmis,
Toimenpiteiden käynnistäminen

Tavoite: "Imatran vuorovaikutuksen malli" valmistunut

Vastuutoimijat: Nuorten palvelut, Opetuspalvelut

Aikataulu

Osallisuusmalli 3-4/ 23, 1.-3.
5/23-12/23

Osoitettu käyttäjälle

Minna

Tila

Aloitettu

Tavoitearvo

Vuorovaikutusmallin
tavoitteet tehty

Toteutunut arvo

Tavoitteet tehty

Mitattava asia

Työpajat järjestetty,
tavoitteet asetettu

Tavoitearvo

Tapahtuma toteutunut
onnistuneesti

Toteutunut arvo

Tapahtuma toteutui onnistui
19.10.23

Mitattava asia

PopUp tapahtuma toteutettu

Tavoitearvo

StrikeMiitti toteutuu

Toteutunut arvo

Toteutunut: Kosken koululla
28.8.23, Mansikkalan koululla
8.5.24

Mitattava asia

StrikeMiitti tapahtuman
toteutuminen lukukausittain
eri koulukeskuksissa

Tavoitearvo

Toteutunut arvo

Mitattava asia

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

Lapset ja nuoret osallistuvat työpajatyöskentelyyn ja ovat mukana toimenpiteiden suunnittelussa ja toteutuksessa.

PopUp-tapahtumassa nuoret olivat järjestelyissä mukana alusta saakka, sekä osallistuivat tapahtumaan ja sen toteutumiseen tapahtumapäivänä.

StrimeMiitissä lapset osallistuivat päivän järjestelyihin: Kosken koululla tapahtuman kisajärjestelyistä vastasivat tukioppilaat. Oppilaat osallistuvat päivään esittäen toiveitaan luottamushenkilöille ruokailun yhteydessä.

Mansikkalan koululla oppilaskunnat keräsivät etukäteen teemoja ja kysymyksiä luottamushenkilöille tapahtuman pohjaksi. Päivän aikana oppilaskunnan jäsenet vastasivat yläluokkien kisan toteutuksesta. Oppilaat pääsivät esittämään kysymyksiä ja toiveita ruokailun yhteydessä sekä luottamushenkilöiden kiertäessä luokissa.

Toimenpiteen eteneminen

PopUp- tapahtuma toteutui 19.10. 23. Nuoret olivat tyytyväisiä tapahtumaan, sekä toivoivat että tapahtuma järjestetään jatkossakin. Tapahtuma tullaan toteuttamaan myös v-24 syksyllä. Tapahtumassa oli yhteensä n. 100 kävijää, joista suurin osa nuoria.

StrikeMiitti osoittautui onnistuneeksi luottamushenkilöiden ja nuorten kohtaamiseksi. StrikeMiitti tapahtuma tullaan järjestämään lukukausittain eri koulukeskuksilla kiertäen. Ensi syksyn päivämäärä on jo sovittu.

17.6. lähtien Nuortenpalveluiden ja nuorten tekemiin julkaisuihin lisätään #imatrankaupunki.

Toimenpiteen budjetti

2 Toimenpiteen kuvaus

Leikkipaikkojen suunnitteluvaiheessa kuullaan aina alueen lapsia ja nuoria.

1. Tiedottaminen leikkipaikan saneerauksesta alueen käyttäjille. 2. Kyselyt kohteen sisällöstä lapsilta ja nuorilta (esimerkiksi leikkipaikan saneerauksessa perhepäivähoitajien kautta lapsilta saadut toiveet). 3. Kuullaan erityisopetuksessa olevan luokan lapsia. Sovitaan kuulemistapa luokan opettajan kanssa. 4. Suunnitelmaluonnos esitellään kohderyhmälle ja pyydetään palautetta. 5. Suunnitelmassa huomioidaan palaute. 6. Lasten/nuorten palaute kirjataan kohteen investointiraporttiin. Mittari: 1. Alueen käyttäjiä tiedotettu kyllä/ei. 2. Lasten kuuleminen toteutettu. 3. Erityisopetuksen lapsia kuultu. 4. Suunnitelmaluonnos esitelty. 5. Palaute huomioitu. 6. Palaute kirjattu. Lapsia osallistavien toimenpiteiden määrä kpl/vuosi. Tavoitearvo: Jokaisen leikkikentän suunnittelun/saneerauksen kohdalla.

2. Leikkikenttien valaistuksen parantaminen. Toteutuu, jos saadaan rahoitus. Mittari: toteutuu/ei toteudu. Aika 1/24 - 12/24.

Tavoitearvo

Perhepäivähoitajat ovat saaneet tiedon. sähköpostitse.

Toteutunut arvo

Tieto lähetty.

Mitattava asia

Tiedote Pitsiinkorven leikkipaikan saneeruksesta kaupungin tiedotteessa. Perhepäivähoitajille tieto saneeruksesta.

Tavoitearvo

Lapsilta kysytty 5/23

Toteutunut arvo

Lasten toiveet saatu kirjallisena 5/23

Mitattava asia

Lapset kertoneet toiveet leikkipaikan varusteista

Tavoitearvo

Havainnekuva lähetetään /5/23kommenteille

Toteutunut arvo

Havannekuva lähetetty/ 5/23

Mitattava asia

Leikkipaikka esitely havannekuvana

Tavoitearvo

Palaute huomioidaan

Toteutunut arvo

Lasten palaute huomioitu saneerauksen toteutuksessa 6/23

Mitattava asia

Palautteen huomioiminen

Tavoitearvo**Toteutunut arvo****Mitattava asia****Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?**

Lapsilta kysytään toiveet leikkipaikan välineistä ja pääsevät kommentoimaan suunnitelmaa. Lapset saivat kertoa toiveet, mitä leikkipaikalla voisi tehdä. Lapset pääsivät kommentoimaan suunnitelmaa.

Toimenpiteen eteneminen

Lapsilta/nuorilta kysytään mielipiteet leikki- ja liikuntapaikkojen suunnittelussa. Pitsiinkorven leikkipaikkaa käyttävät pääasiassa lähialueen perhepäivähoitajat, joiden kautta on kysytty lasten toiveet leikkipaikan välineistöstä. Välineissä huomioitiin myös esteettömyys. Välineiden saavutettavuus huomioitiin väline- ja alustavalinnoilla.

Toimenpiteen budjetti

70 000 €

3 Toimenpiteen kuvaus

- 1.Ympäristösuunnittelussa otetaan huomioon lapsilta/nuorilta saatu tieto. Tietoa kerätään esimerkiksi nettikyselyiden, lapsille/nuorille kohdennettujen kuulemistilaisuuksien kautta. Yhteistyömallien kehittäminen nuorisopalveluiden, päiväkotien ja koululuokkien kanssa. Yhteistyömalli muovautuu hankkeen sisällöstä riippuen. Käytössä sähköinen paikkatieto-ohjelma.
- 2.. Kaupunki on mukana Kestävä kaupunki ohjelman haastekimpputyössä, jossa kehitetään

Vastuutoimija: osallisuuskoordinaattori, kaupunkikehitys- ja tekniset palvelut/ Erika Luhtanen, Aino Vuopio, LYK koordinaattori (LYK työtiimi)

1. Mittari: Lapsia/nuoria on kuultu

1.Tavoitearvo: Lapsia/nuoria kuullaan heitä keskeisesti koskevissa hankkeissa

2. Mittari: Osallistuminen 7.6.23 "Lapset ja nuoret kaupunkia kehittämässä" -kehittämispäivään

2. Tavoitearvo: Vähintään 50 % kutsutusta henkilöstöstä

Aikataulu

1. 8/23 - 5/25, 2. 4 - 6/23

Osoitettu käyttäjälle

Arja

Tila

Aloitettu

Tavoitearvo

Lapsia ja nuoria kuullaan

Toteutunut arvo

Lapsia ja nuoria kuultu 9/23

Mitattava asia

Lasten ja nuorten kuuleminen kävelyn- ja pyöräilynedistämishjelmassa

Tavoitearvo

50 %

Toteutunut arvo

100 %

Mitattava asia

Kehittämispäivään osallistuvien henkilöstön määrä

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

Kyselyihin vastaamalla ja tilaisuuksiin osallistumalla

Lapset/nuoret osallistuvat 7.6. kehittämispäivään

Lapsia ja nuoria on kuultu Nuvassa ja otettu heidän kommentit huomioon

Toimenpiteen eteneminen

Toimenpiteen budjetti

4 Toimenpiteen kuvaus

Lasten ja nuorten kuulemiskäytäntöä kehitetään kaavoitusprosessissa. Jatkossa pyritään tunnistamaan hankkeet, joissa lapsen ja nuorten kuulemisella on merkitys lapsen oikeuksien toteutumiseksi. Pilottikohteena Imatrankosken keskustan kehittäminen. 1. Kysely keskustan kehitysideoista koulun Wilman kautta lasten ja nuorten kehitystason mukaisella tavalla. Lapset tietävät ennen jalkautumista, mihin asioihin kiinnittää huomiota. 2. Jalkaudutaan kohteeseen yhdessä lasten kanssa. Lapset tulevat paikalle koulun tai nuortenpalveluiden aikuisten ohjauksessa. Kysely voidaan täyttää maastokäynnin yhteydessä tai sen jälkeen. 3. Lasten palautteen käsittely ja huomioiminen Imatrankosken keskustan kehittämisessä. 4.. Kaupunki on

Mittari: 1. Kysely tehty lasten ikätasoisesti ja lähetetty Wilman kautta. 2. Jalkautuminen kaavoitettavaan kohteeseen. 3. Lasten palautteet kirjataan Imatrankosken keskustan kehittämistä koskevaan vuorovaikutusraporttiin. 4. Osallistuminen Kestävä kaupunki ohjelman haastekimpputyön työpajoihin. Lapset osallistuvat 7.6. Imatran työpajaan.

Tavoitearvo: 1. Kaavoitushankkeissa, jotka ovat merkityksellisiä lapsen oikeuden toteutumiseksi, kysely lähetetty vähintään yhdelle koululuokalle 2. Vähintään yhden lapsista ja nuorista koostuvan ryhmän kanssa on jalkauduttu kohteeseen 3. työpajoihin osallistuu vähintään 50 % kaavoituksen henkilökunnasta ja 7.6. työpajaan osallistuu lapsia ja nuoria vähintään 5.

Vastuutoimija: kaavoitus/ Marja Pelo, kunnan haastekimpputyöryhmä, osallisuuskoordinaattori, LYK työtiimi/ LYK koordinaattori

Aikataulu

Ikoski: 1/23, kysely
jalkautuminen 9-10/23,
käsittely, kevät -24

Osoitettu käyttäjälle

Arja

Tila

Aloitettu

Tavoitearvo

Kysely Imatrankosken
kehittämisestä tehty 11/23

Toteutunut arvo

toteutunut

Mitattava asia

Kaavoitus on saanut
vaikuttaa 8 lk lapsille tehty
kyselyyn Imatrankosken
kehittämisestä: Reitit, lempi
paikat, tulevaisuuden

Tavoitearvo

Työpajan toteutuminen 11/
23

Toteutunut arvo

toteutunut

Mitattava asia

Työpaja toteutunut LUT:ssa
Kosken koulun 8 lk

Tavoitearvo

Lasten palautteet työpajasta
toimitettu kaavoitukseen

Toteutunut arvo

Palautteet toimitettu

Mitattava asia

Lasten palautteiden
toimittaminen kaavoitukseen

Tavoitearvo

Palautteet kirjattu
vuorovaikutusraporttiin

Toteutunut arvo

100%

Mitattava asia

Palautteiden kirjaus

Tavoitearvo

väh. 50 %

Toteutunut arvo

100%

Mitattava asia

4. Haastekimpputyöpajaan
(henkilöstön) osallistuminen

Tavoitearvo

5

Toteutunut arvo

2

Mitattava asia

Lasten osallistuminen
haastekimpputyöpajaan

Miten lapset osallistu(i)vat tähän toimenpiteeseen?

